

REZUMAT

Noile provocări adresate statului modern și instituțiilor publice din perspectiva social media și a politicilor publice

Transformările accelerate generate de digitalizare, dezvoltarea platformelor de social media și emergența noilor amenințări hibride au modificat profund modul în care sunt construite relațiile dintre stat, instituțiile publice și cetățeni. În ultimele două decenii, spațiul digital a depășit funcția tradițională de canal de comunicare și s-a transformat într-un ecosistem complex de producere, distribuire și influențare a informației, capabil să modeleze comportamente sociale, atitudini politice și procese decizionale. În acest context, comunicarea politică, elaborarea politicilor publice și funcționarea administrației publice sunt supuse unor presiuni fără precedent, generate atât de ritmul accelerat al inovării tehnologice, cât și de proliferarea fenomenelor de dezinformare, manipulare informațională și influență strategică.

Lucrarea de față se înscrie în domeniul științelor politice și propune o analiză interdisciplinară aflată la intersecția comunicării politice, studiilor privind politicile publice, guvernancei digitale și administrației publice. Premisa fundamentală a cercetării este aceea că social media nu mai poate fi analizată exclusiv ca instrument de comunicare, ci trebuie înțeleasă ca un actor cu rol activ în configurarea spațiului politic contemporan, în redefinirea raporturilor dintre instituții și cetățeni și în apariția unor noi vulnerabilități specifice mediului informațional digital.

Motivația cercetării derivă atât din relevanța științifică a temei, cât și din experiența profesională acumulată în cadrul administrației publice centrale și în domeniul politicilor publice. Experiența practică a evidențiat faptul că instituțiile publice sunt nevoite să gestioneze simultan provocări tradiționale de guvernare și riscuri emergente generate de ecosistemul digital, ceea ce impune dezvoltarea unor noi mecanisme instituționale bazate pe inovare, adaptabilitate și reziliență.

Necesitatea cercetării este amplificată de schimbările produse în ultimii ani la nivel internațional. Pandemia de COVID-19, războiul din Ucraina, intensificarea competiției informaționale dintre state, războiul informațional, dezvoltarea inteligenței artificiale generative și utilizarea algoritmilor de recomandare au accelerat mutarea unei părți semnificative a interacțiunilor sociale, economice și politice în mediul digital. În consecință,

platformele de social media au devenit spații esențiale pentru informare, mobilizare civică, campanii electorale, diplomatie publică și comunicare guvernamentală, dar și canale privilegiate pentru propagarea dezinformării, manipulării și influențării strategice.

În acest nou context, amenințările hibride reprezintă una dintre cele mai importante provocări adresate statului modern. Acestea combină instrumente convenționale și neconvenționale, mijloace militare și non-militare, tehnologii digitale și operațiuni informaționale, urmărind diminuarea încrederii cetățenilor în instituțiile democratice și afectarea capacității statului de a răspunde eficient la crize. Spre deosebire de formele clasice de confruntare, amenințările hibride utilizează informația ca resursă strategică, iar platformele digitale facilitează propagarea rapidă a mesajelor manipulatorii, amplificarea polarizării sociale și influențarea comportamentului politic.

Pornind de la această realitate, cercetarea urmărește să demonstreze că răspunsul instituțional nu poate fi limitat exclusiv la dezvoltarea unor mecanisme reactive de combatere a dezinformării, ci trebuie să includă un proces amplu de transformare organizațională și inovare administrativă. Astfel, una dintre ipotezele centrale ale tezei este aceea că inovarea în administrația publică reprezintă o condiție esențială pentru consolidarea capacității instituționale de adaptare la noile provocări generate de digitalizare și pentru dezvoltarea unor politici publice capabile să răspundă complexității mediului informațional contemporan.

Pornind de la aceste premise, scopul cercetării constă în analiza integrată a relației dintre influența social media asupra comportamentului politic și necesitatea inovării administrației publice în contextul amenințărilor hibride și al transformării digitale. În acest sens, lucrarea urmărește depășirea abordărilor sectoriale existente în literatura de specialitate și propune un model analitic care corelează procesele de comunicare politică digitală cu mecanismele de adaptare instituțională și cu procesul de formulare a politicilor publice.

Pentru atingerea acestui scop au fost formulate mai multe obiective specifice. Primul obiectiv îl constituie fundamentarea cadrului conceptual privind comunicarea politică digitală, marketingul politic, social media, dezinformarea, amenințările hibride și inovarea în sectorul public. Al doilea obiectiv urmărește identificarea mecanismelor prin care platformele digitale influențează comportamentul politic și procesele democratice. Un al treilea obiectiv vizează evaluarea impactului amenințărilor hibride asupra instituțiilor publice și asupra capacității administrative a statului. Totodată, cercetarea își propune să investigheze percepțiile

funcționarilor publici privind inovarea administrativă și să identifice barierele și oportunitățile existente în procesul de modernizare instituțională. În final, lucrarea formulează recomandări de politici publice și propune un set de direcții strategice destinate consolidării rezilienței instituționale și dezvoltării unei administrații publice capabile să răspundă provocărilor erei digitale.

Originalitatea cercetării rezidă în integrarea, într-un cadru analitic unitar, a trei dimensiuni care sunt investigate, de regulă, separat în literatura de specialitate: influența social media asupra comportamentului politic, impactul amenințărilor hibride asupra funcționării statului și rolul inovării administrative ca mecanism strategic de adaptare instituțională. Prin această abordare interdisciplinară, cercetarea contribuie la dezvoltarea unei perspective comprehensive asupra transformărilor contemporane ale guvernantei și oferă o bază empirică pentru fundamentarea unor politici publice adaptate noilor realități digitale.

Metodologia cercetării și arhitectura tezei

Având în vedere caracterul multidimensional al problematicii analizate, cercetarea a fost construită pe baza unui design metodologic de tip *mixed methods*, care combină metode calitative și cantitative, completate de analiza documentară și analiza de conținut. Alegerea acestei abordări metodologice a avut ca principal obiectiv obținerea unei perspective integrate asupra relației dintre transformarea comunicării politice în mediul digital, manifestarea amenințărilor hibride și necesitatea inovării administrației publice. Triangularea metodelor de cercetare a permis atât explorarea mecanismelor de influențare specifice social media, cât și validarea empirică a percepțiilor privind capacitatea instituțională de adaptare și inovare.

Componenta teoretică a cercetării este fundamentată pe analiza critică a literaturii de specialitate din domeniul științelor politice, comunicării politice, marketingului politic, politicilor publice, administrației publice și studiilor privind guvernanta digitală. Au fost analizate lucrări de referință privind evoluția comunicării politice în era digitală, teoriile influenței și persuasiunii, mecanismele de propagare a dezinformării și literatura consacrată inovării în sectorul public. În același timp, cercetarea a inclus analiza documentelor strategice elaborate de instituții europene și internaționale, precum și a strategiilor naționale privind digitalizarea administrației publice și inovarea în sectorul public.

Pentru investigarea modului în care platformele digitale influențează comportamentul politic și procesele democratice, componenta calitativă a cercetării a utilizat metoda interviului semi-structurat. Au fost realizate interviuri cu experți din domeniul comunicării politice, marketingului politic, administrației publice, mediului academic și guvernamental, precum și cu practicieni implicați în procesul de elaborare și implementare a politicilor publice. Alegerea acestor categorii de respondenți a urmărit surprinderea unei perspective multidisciplinare asupra transformărilor produse de social media în spațiul public și asupra mecanismelor prin care platformele digitale influențează comportamentul electoral, comunicarea instituțională și relația dintre stat și cetățean.

Interviurile au fost construite pe baza unui ghid tematic care a urmărit mai multe dimensiuni analitice: rolul social media în configurarea agendei publice, mecanismele de influențare și persuasiune, impactul fenomenelor de dezinformare și manipulare informațională, modificările produse în comportamentul politic al cetățenilor, precum și provocările generate de dezvoltarea noilor tehnologii digitale. Analiza răspunsurilor a permis identificarea unor tipare recurente privind vulnerabilitățile instituționale și necesitatea consolidării comunicării strategice ca instrument de creștere a rezilienței statului în fața amenințărilor hibride.

Componenta calitativă a fost completată prin analiza de conținut a comunicării instituționale desfășurate pe platformele de social media de către instituții publice din România. Au fost analizate modalitățile de utilizare a canalelor digitale, strategiile de comunicare adoptate, gradul de interacțiune cu cetățenii și capacitatea instituțiilor de a răspunde fenomenelor de dezinformare și manipulare informațională. Această analiză a evidențiat diferențe semnificative între instituții în ceea ce privește nivelul de profesionalizare a comunicării digitale și integrarea instrumentelor moderne de comunicare în activitatea administrativă.

În vederea investigării dimensiunii administrative a cercetării, a fost realizat un studiu cantitativ bazat pe aplicarea unui chestionar adresat personalului din administrația publică centrală și locală, precum și unor respondenți proveniți din domenii conexe, precum educație, justiție, diplomație, cultură și securitate națională. Instrumentul de cercetare a fost structurat pe mai multe secțiuni tematice, vizând evaluarea percepțiilor privind cultura inovării, barierele organizaționale, nivelul competențelor digitale, deschiderea față de schimbare, colaborarea interinstituțională și oportunitățile de modernizare administrativă în contextul implementării Strategiei Naționale privind Inovarea în Sectorul Public 2025–2029.

Rezultatele obținute au permis conturarea unei radiografii actuale a administrației publice românești din perspectiva inovării, evidențiind atât disponibilitatea funcționarilor publici pentru adoptarea unor practici organizaționale moderne, cât și existența unor obstacole persistente generate de birocratizare, rigiditate procedurală, fragmentare instituțională și deficitul competențelor digitale. În același timp, cercetarea relevă faptul că inovarea administrativă este percepută de respondenți ca un element esențial pentru creșterea eficienței instituționale, îmbunătățirea serviciilor publice și consolidarea capacității administrației de a răspunde provocărilor generate de transformarea digitală.

Arhitectura tezei reflectă această abordare integrată. Prima parte fundamentează cadrul conceptual și metodologic al cercetării. Cea de-a doua parte dezvoltă fundamentele teoretice privind comunicarea politică, social media, amenințările hibride și inovarea în administrația publică. Partea a treia analizează impactul transformărilor digitale asupra statului modern și asupra proceselor de elaborare a politicilor publice, insistând asupra rolului comunicării strategice și al rezilienței instituționale. Partea a patra este consacrată analizei fenomenului social media prin intermediul unor studii de caz reprezentative la nivel internațional și național, evidențiind mecanismele de influențare a comportamentului politic și implicațiile acestora asupra guvernantei democratice. Ultima parte reunește cercetările empirice realizate, sintetizează principalele rezultate și formulează recomandări de politici publice orientate către dezvoltarea unei administrații inovatoare, reziliente și adaptate exigențelor societății digitale.

Prin utilizarea unei metodologii integrate și prin corelarea perspectivelor teoretice cu rezultatele empirice, cercetarea depășește analiza descriptivă a fenomenelor investigate și oferă o bază analitică pentru înțelegerea relației dintre comunicarea politică digitală, amenințările hibride și procesele de inovare administrativă. În acest sens, demersul propus contribuie atât la dezvoltarea cunoașterii în domeniul științelor politice, cât și la fundamentarea unor soluții aplicabile în procesul de elaborare și implementare a politicilor publice.

Rezultatele cercetării, contribuțiile originale și implicațiile pentru politicile publice

Rezultatele cercetării confirmă faptul că transformările generate de digitalizare și dezvoltarea platformelor de social media au modificat profund mecanismele tradiționale ale comunicării politice, ale participării democratice și ale funcționării administrației publice. Analiza integrată a datelor obținute prin cercetarea calitativă și cantitativă evidențiază existența unei relații directe între intensificarea influenței exercitate prin mediul digital și necesitatea dezvoltării

unor instituții publice mai reziliente, mai inovatoare și mai bine adaptate provocărilor societății contemporane.

Rezultatele componente calitative demonstrează că social media nu mai poate fi interpretată exclusiv ca un instrument tehnologic destinat comunicării publice, ci reprezintă un spațiu strategic în care se formează opinii, se construiesc identități politice și se exercită influență asupra comportamentului electoral și asupra agendei publice. Interviuurile realizate cu experți din domeniul comunicării politice, marketingului politic, administrației publice și mediului academic evidențiază faptul că platformele digitale au modificat raportul dintre actorii politici, mass-media și cetățeni, reducând rolul intermediarilor tradiționali și favorizând apariția unor noi mecanisme de influențare bazate pe algoritmi, personalizarea mesajelor și propagarea accelerată a conținutului.

Analiza răspunsurilor relevă că fenomenul dezinformării nu trebuie interpretat exclusiv ca o problemă de comunicare, ci ca o vulnerabilitate sistemică ce afectează funcționarea instituțiilor democratice. Respondenții apreciază că amploarea fenomenelor de manipulare informațională și proliferarea știrilor false reduc nivelul de încredere în instituțiile publice, favorizează polarizarea socială și influențează comportamentul politic într-o manieră dificil de anticipat prin instrumentele clasice ale comunicării instituționale.

Un rezultat semnificativ al cercetării îl reprezintă identificarea rolului central al comunicării strategice în consolidarea rezilienței instituționale. Datele obținute indică faptul că eficiența instituțiilor publice nu mai depinde exclusiv de capacitatea administrativă sau de calitatea actului decizional, ci și de abilitatea acestora de a comunica transparent, coerent și adaptat specificului ecosistemului digital. În acest sens, cercetarea evidențiază necesitatea dezvoltării unor politici publice orientate către profesionalizarea comunicării instituționale, consolidarea alfabetizării digitale și dezvoltarea mecanismelor de răspuns la campaniile de influență și dezinformare.

Analiza studiilor de caz confirmă caracterul global al acestor transformări. Exemplele privind referendumul pentru Brexit, alegerile prezidențiale din Statele Unite ale Americii din anul 2016, protestele Euromaidan și mișcările asociate Primăverii Arabe demonstrează că platformele digitale pot funcționa simultan ca instrumente de mobilizare democratică și ca vectori ai influenței informaționale. În toate situațiile analizate, social media a contribuit la

accelerarea proceselor de mobilizare colectivă, la redefinirea agendei publice și la modificarea raporturilor dintre cetățeni și instituțiile statului.

Componenta cantitativă a cercetării completează aceste concluzii prin investigarea percepțiilor funcționarilor publici asupra procesului de inovare administrativă. Rezultatele chestionarului aplicat la nivelul administrației publice centrale și locale indică existența unui consens privind necesitatea modernizării instituțiilor publice și a adaptării acestora la exigențele transformării digitale. Respondenții identifică digitalizarea, simplificarea procedurilor administrative, dezvoltarea competențelor profesionale și colaborarea interinstituțională drept principale direcții de reformă necesare pentru creșterea performanței instituționale.

În același timp, cercetarea evidențiază existența unor bariere structurale persistente care limitează capacitatea administrației de a implementa procese inovatoare. Printre acestea se regăsesc birocratizarea excesivă, rezistența organizațională la schimbare, fragmentarea proceselor administrative, deficitul competențelor digitale și insuficienta valorificare a mecanismelor de învățare organizațională. Aceste rezultate confirmă concluziile formulate în literatura internațională privind inovarea în sectorul public, dar oferă, în același timp, o perspectivă empirică specifică administrației publice din România.

Una dintre concluziile fundamentale ale cercetării este aceea că inovarea administrativă nu poate fi redusă la digitalizarea serviciilor publice sau la introducerea unor noi tehnologii informatice. Rezultatele demonstrează că inovarea presupune transformări instituționale profunde, care implică schimbări de cultură organizațională, dezvoltarea leadershipului public, consolidarea colaborării interinstituționale și promovarea unei administrații orientate către învățare, adaptabilitate și anticiparea schimbărilor.

Contribuția științifică originală a prezentei teze constă în dezvoltarea unui cadru analitic integrat care explică relația dintre influența social media asupra comportamentului politic, manifestarea amenințărilor hibride și necesitatea inovării administrației publice. Cercetarea demonstrează că aceste trei dimensiuni nu reprezintă fenomene independente, ci componente ale aceluiași proces de transformare a guvernancei contemporane, în care evoluțiile tehnologice generează simultan oportunități și vulnerabilități pentru funcționarea statului.

Un al doilea element de originalitate îl reprezintă abordarea metodologică integrată, bazată pe combinarea cercetării calitative cu analiza cantitativă și analiza de conținut. Triangularea

datelor permite validarea rezultatelor din perspective complementare și oferă o imagine complexă asupra modului în care transformările digitale influențează atât comportamentul actorilor politici, cât și capacitatea instituțională de adaptare.

O contribuție importantă a cercetării este reprezentată de fundamentarea empirică a unor direcții de acțiune pentru elaborarea politicilor publice. Pornind de la rezultatele obținute, lucrarea propune consolidarea comunicării strategice la nivelul instituțiilor publice, dezvoltarea competențelor digitale ale personalului administrativ, stimularea inovării organizaționale și instituționalizarea unor mecanisme permanente de monitorizare și combatere a fenomenelor de dezinformare și influență informațională.

În același timp, cercetarea susține necesitatea integrării inovării administrative ca obiectiv strategic al reformei sectorului public, în concordanță cu orientările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), ale Comisiei Europene și ale Strategiei Naționale privind Inovarea în Sectorul Public 2025–2029. Rezultatele obținute oferă argumente empirice pentru dezvoltarea unor politici publice orientate către creșterea rezilienței instituționale, modernizarea administrației și consolidarea încrederii cetățenilor în instituțiile democratice.

Din perspectivă teoretică, cercetarea contribuie la extinderea literaturii privind comunicarea politică digitală prin integrarea conceptelor de reziliență instituțională, guvernănanță digitală și inovare administrativă într-un model explicativ unitar. Din perspectivă aplicativă, concluziile formulate pot sprijini procesul de elaborare a strategiilor naționale privind transformarea digitală, comunicarea publică și reforma administrației, oferind decidenților un set de recomandări fundamentate empiric și adaptate provocărilor generate de evoluția societății digitale.

Modelul conceptual propus și contribuția teoretică a cercetării

Pornind de la analiza literaturii de specialitate și de la rezultatele cercetării empirice, prezenta teză propune un model conceptual integrat destinat explicării relației dintre transformarea digitală, influența social media asupra comportamentului politic și necesitatea inovării administrației publice în contextul amenințărilor hibride.

Modelul pornește de la premisa că digitalizarea nu reprezintă doar o schimbare tehnologică, ci un proces sistemic care transformă mecanismele de comunicare, guvernănanță și exercitare a

puterii politice. Evoluția platformelor digitale a modificat fundamental modul de producere, distribuire și consum al informației, reducând barierele tradiționale de acces și amplificând viteza de circulație a mesajelor în spațiul public.

În acest nou ecosistem informațional, platformele de social media devin actori relevanți ai procesului politic, influențând formarea opiniei publice, participarea civică, agenda publică și comportamentul electoral. În același timp, caracteristicile specifice mediului digital – algoritmizarea conținutului, personalizarea informației, viteza de propagare și diminuarea rolului intermediarilor tradiționali – facilitează manifestarea unor fenomene precum dezinformarea, manipularea informațională și operațiunile de influență specifice amenințărilor hibride.

Rezultatele cercetării demonstrează că aceste fenomene generează efecte directe asupra funcționării instituțiilor democratice. Diminuarea încrederii publice, accentuarea polarizării sociale, modificarea comportamentului politic și creșterea vulnerabilităților informaționale determină apariția unor noi exigențe privind capacitatea statului de a răspunde eficient provocărilor contemporane.

În această logică, cercetarea argumentează că răspunsul instituțional nu poate fi limitat la măsuri reactive de combatere a dezinformării, ci trebuie fundamentat pe dezvoltarea unei administrații publice inovatoare, capabile să anticipeze schimbările și să integreze permanent procese de învățare organizațională, digitalizare și colaborare interinstituțională.

Modelul conceptual propus evidențiază existența unui lanț causal în care transformarea digitală generează modificări structurale ale comunicării politice; aceste modificări facilitează manifestarea amenințărilor hibride și influențarea comportamentului politic; noile vulnerabilități exercită presiuni asupra instituțiilor publice, determinând necesitatea inovării administrative și a adaptării politicilor publice. În acest mod, inovarea este conceptualizată nu doar ca un instrument de eficientizare administrativă, ci ca o componentă esențială a rezilienței democratice și a bunei guvernanțe.

Modelul are, totodată, o dimensiune aplicativă. El poate constitui un cadru de analiză pentru evaluarea capacității instituțiilor publice de a răspunde provocărilor generate de mediul informațional digital și poate sprijini elaborarea unor politici publice orientate către

consolidarea rezilienței instituționale, dezvoltarea comunicării strategice, creșterea competențelor digitale și stimularea inovării organizaționale.

Din perspectivă științifică, modelul propus contribuie la extinderea cadrului conceptual existent prin integrarea unor domenii care, în literatura de specialitate, sunt analizate de cele mai multe ori separat: comunicarea politică digitală, amenințările hibride, inovarea administrativă și politicile publice. Această abordare interdisciplinară oferă o perspectivă sistemică asupra transformărilor contemporane ale guvernancei și creează premisele dezvoltării unor cercetări comparative privind reziliența instituțională în societatea digitală.

În consecință, contribuția teoretică principală a tezei constă în demonstrarea faptului că relația dintre social media, amenințările hibride și inovarea administrației publice trebuie înțeleasă ca un proces integrat de transformare a guvernancei, în care eficiența instituțiilor publice depinde tot mai mult de capacitatea acestora de a anticipa schimbările tehnologice, de a gestiona riscurile informaționale și de a adapta politicile publice la dinamica societății digitale.

Capacitatea statului de a răspunde eficient amenințărilor hibride din mediul digital este determinată nu doar de performanța comunicării strategice, ci și de nivelul de inovare administrativă și de capacitatea instituțională de adaptare continuă.